

Zápis z porady ředitelů a metodiků knihoven pověřených regionální funkcí

26. září 2025

Prezenčně v Krajské vědecké knihovně v Liberci

Účast:

Bc. Michal Prokop, Jana Štěpničková, Miluše Vojtíšková, Bc. Petr Hejhal, Liana Dvořáčková, Mgr. Jitka Šedinová, Bc. Petra Luňáková, Bc. Andrea Danielová, Petra Krupauerová, PhDr. Dana Petrýdesová, PhDr. Michaela Staňková

Program porady:

1. Informace k soutěži Vesnická knihovna roku, Knihovna roku, Městská knihovna roku a MARK
2. Nominace na ocenění Knihovník/Knihovnice Libereckého kraje roku 2025
3. Propagace metodického pokynu k MVS pro knihovny Libereckého kraje
4. Smlouva pro obsluhované knihovny – vzor pro Liberecký kraj
5. Minimum obecního knihovníka v Libereckém kraji
6. Metodické návštěvy v Libereckém kraji
7. Doporučení k e-výpůjčkám od ÚKR
8. Změny v programech VISK MK ČR od roku 2026
9. Informace ze Sekce veřejných knihoven SKIP ČR
10. Informace z Regionálního výboru SKIP Libereckého kraje
11. Informace z jednotlivých okresů
12. Různé:
 - Aktuální stav žádosti v rámci programu OP JAK
 - Nový termín motivačního semináře pro zřizovatele knihoven v Libereckém kraji
 - Seminář Regionální funkce knihoven – pozvánka

Úkoly k vyřízení:

Bod 1) M. Staňková – zašle seznam obcí, které se účastní soutěže Vesnice roku Libereckého kraje (květen každoročně).

Bod 3) Pověřené knihovny – zajistí tisk a distribuci letáčků k MVS pro svůj okres do základních knihoven (dle potřeby).

Bod 4) M. Staňková – zveřejní vzor smlouvy pro obsluhované knihovny na webu krajské knihovny (co nejdříve).

Bod 5) Krajská knihovna, pověřené knihovny – domluva ohledně organizačního pracovníka e-learningového kurzu MOK pro knihovníky v Libereckém kraji (do konce roku).

Bod 6) M. Staňková – na základě vzorů z České Lípy a Semil navrhne dokument k zaslání zřizovatelům (do konce roku 2025).

Bod 12) Pověřené knihovny – poslat tipy do programu na Setkání zřizovatelů knihoven v Libereckém kraji M. Staňkové (co nejdříve).

Bod 12) D. Petrádesová – zjistí finanční možnosti krajské knihovny pro zasílání MVS poštou v letních měsících (co nejdříve).

Bod 12) Pověřené knihovny – doporučení dodržování jednotného označení výměnného fondu v Libereckém kraji (průběžně).

1) Informace k soutěži Vesnická knihovna roku, Knihovna roku, Městská knihovna roku a MARK

- Cena Vesnická knihovna Libereckého kraje:
 - Uděluje se v rámci soutěže Vesnice roku Libereckého kraje
 - V roce 2025 ocenění získala Místní knihovna v Jeřmanicích
 - V krajské komisi Vesnice roku Libereckého kraje je vždy přítomen komisař za SKIP ČR, v současné době je to M. Staňková
 - **Zúčastněné obce jsou známy na začátku května, poté M. Staňková vždy zašle informaci všem metodikům, jaké obce/knihovny se účastní – tato praxe se ukázala jako funkční**
 - Doporučení od Lenky Pruckové, komisařky celostátní komise Vesnice roku a garantky soutěže za SKIP ČR: Bylo by dobré aktivně lobbovat za zachování krajského komisaře SKIP, který hodnotí knihovny, je to výrazná pomoc při jednání se zřizovateli obcí. Zároveň klade důraz na kvalitu fondu a celkovou připravenost knihoven, často není optimální, což by mělo zaznít při setkáních se zřizovateli i knihovníky.
- Soutěž Knihovna roku:
 - Nominace by ideálně měla vyjít ze soutěže Vesnice roku, ale stále je možné nominovat knihovnu podle uvážení
 - V roce 2025 byla nominovanou knihovnou za Liberecký kraj Obecní knihovna v Chuchelně z okresu Semily
- Soutěž Městská knihovna roku:
 - V roce 2025 byla za Liberecký kraj nominována Městská knihovna Doksy
 - Vyhlášení obou cen proběhne 4. 11. 2025 v Klementinu
- Ocenění MARK:
 - Krajským vítězem ceny MARK v roce 2025 a nominací na celostátní ocenění MARK za Liberecký kraj je tento rok Mgr. Jan Hnělička z krajské knihovny, který se věnuje popularizaci regionální historie a přivádí do ní důležitá témata i osobnosti

2) Nominace na ocenění Knihovník/Knihovnice Libereckého kraje 2025

- Soutěž již byla vyhlášena, nominace je možné posílat do 30. 9. 2025
- Předávání cen proběhne 25. listopadu 2025 na Setkání knihovníků Libereckého kraje v krajské knihovně
- Více informací k soutěži je zde <https://www.kvcli.cz/pro-knihovny/oceneni-knihoven/knihovnik-knihovnice-libereckeho-kraje>

3) Propagace metodického pokynu k MVS pro knihovny Libereckého kraje

- Nový letáček slouží jako jednoduchý návod k Meziknihovní výpůjční službě pro základní knihovny v Libereckém kraji
- Vznikly **čtyři verze podle okresů** (Česká Lípa, Jablonec n. N., Liberec, Semily) + **společný leták pro žádosti ze zahraničních knihoven**

- Důvodem vzniku byla novela metodického pokynu k MVS a potřeba mít srozumitelný návod pro knihovny v kraji
- Po zpracování připomínek je k dispozici finální verze pro všechny okresy, byla rozeslána 25. 7. 2025, bude také přílohou zápisu
- Knihovny se na poradě dohodly, že **každá pověřená knihovna si letáčky pro svůj okres sama vytiskne a sama zajistí jejich distribuci** do základních knihoven podle potřeby

4) Smlouva pro obsluhované knihovny – vzor pro Liberecký kraj

- Krajská metodička připravila **Smlouvu o poskytování odborných knihovnických služeb**, která by mohla sloužit jako společný vzor pro využití v Libereckém kraji, smlouva byla rozeslána k připomínkám 22. 7. 2025
- Jsou vytvořeny dvě varianty – jedna pro **krajskou knihovnu** a jedna pro **pověřené knihovny**; liší se v některých formulacích
- Byly opraveny různé definice, doplněny nové informace a nově přibyl **oddíl o ochraně osobních údajů**
- Neobjevily se žádné připomínky ke vzoru smlouvy, bylo tedy domluveno, že jej PK mohou použít podle svých potřeb
- Vzor smlouvy **je zveřejněn na webu krajské knihovny v oddílu Pro knihovny – Dokumenty k regionálním funkcím** (<https://www.kvcli.cz/pro-knihovny/dokumenty-k-regionálním-funkcím>) a bude i přílohou zápisu

5) Minimum obecního knihovníka v Libereckém kraji

- E-learningový kurz vznikl ve Zlínském kraji a je k dispozici i pro Liberecký kraj; má 10 modulů, probíhá plně on-line (cca 30 hodin) a trvá 3–4 měsíce
- Běhy probíhají vždy na jaře a na podzim, metodici si ho mohli vyzkoušet na jaře 2025
- Na jaře 2026 by kurz mohl být otevřen pro knihovníky Libereckého kraje
- **Nezbytnou podmínkou je zajistit organizačního pracovníka na 4 měsíce – prosba na pověřené knihovny, případně krajskou knihovnu, o zvážení této možnosti nejdéle do konce roku 2025**

6) Metodické návštěvy v Libereckém kraji

- Poslední společná dohoda k periodicitě MN (min. 2× ročně) proběhla 12. 6. 2014; konkrétní délka návštěvy nikdy stanovena nebyla, důraz je na obsah, nikoli jen předání souborů.
- M. Staňková zasílala stručný přehled informací k MN elektronicky 18. 8. 2025, ve zprávě byly současné platné definice, praxe v Libereckém kraji ohledně MN, a současná doporučení k MN v Libereckém kraji
- Doporučení byla metodiky i řediteli PK během porady odsouhlasena, budou tedy pro nás závazná
- Přílohou zápisu bude také vzor záznamu z metodické návštěvy
- **Současná doporučení ve stručnosti:**
 - **Konzultace:** má daný časový rámeček – min. 0,5 hodiny, jinak se nevykazuje.

- **Metodická návštěva:** časová dotace není určena, ale mělo by jít o věcnou návštěvu, nejen zastávku při rozvozu.
- **Zápis z MN:** existuje upravený vzor, který posílám v příloze. Můžete ho využít, nebo používat vlastní podobu – záleží na vás. Zapisovat si z MN záznamy je doporučeno.
- **Současně poskytnutá konzultace:** pokud během MN zároveň poskytnete konzultaci, vykazuje se pouze metodická návštěva.
- **Během diskuze bylo domluveno, že M. Staňková na základě vzoru z České Lípy a ze Semil zkusí navrhnout dokument k zaslání zřizovatelům knihoven na konci kalendářního roku (činnost PK v obsluhované knihovně, poskytnuté služby)**

7) Doporučení k e-výpůjčkám od ÚKR

- **Ústřední knihovnická rada ČR** bude vydávat doporučení k e-výpůjčkám ve veřejných knihovnách v ČR, doporučení směřuje k bezplatnosti služby pro registrované uživatele knihoven
- Doporučení byla zatím připomínkována VV SKIP ČR, po připomínkách se předpokládá rozšíření do knihoven nejspíše přes elektronickou konferenci KNIHOVNA
- **Hlavní body doporučení:**
 - **Bezplatnost podle zákona:** Základní knihovnické služby mají být bezplatné, e-knihy jsou moderní formou fondu a spadají pod stejný princip.
 - **Sociální a kulturní přínos:** Snadný přístup ke vzdělání a kultuře i pro znevýhodněné skupiny a obyvatele odlehklých oblastí.
 - **Podpora čtenářství:** Bezplatné e-výpůjčky zvyšují zájem o čtení, zejména u mladších uživatelů.
 - **Ekonomická efektivita:** Dlouhodobě mohou snižovat náklady oproti fyzickým knihám.
- **Opatření k rozšíření služby:**
 - Dotace Ministerstva kultury (VISK) pro start e-půjčování.
 - Možnost PK nakupovat licence z finančních prostředků RF.
 - Jednání NK ČR s nakladateli o příznivější licenční politice a stabilních cenách.
 - Podpora novelizace autorského zákona pro jednodušší režim „1 uživatel = 1 e-kniha“.

8) Změny v dotačních programech VISK MK ČR od roku 2026

- V dotačních programech Ministerstva kultury ČR pro knihovny (VISK a Knihovna 21. století) dochází v roce 2026 k mnoha změnám, informace pochází ze Čtenáře 5/2025:
 - **Hlavní změny a podávání žádostí:**
 - Nově posílání žádostí **pouze elektronicky** prostřednictvím Dotačního portálu MK ČR s pevnou strukturou rozpočtu; k tomu by měly proběhnout webináře a být k dispozici metodická podpora.
 - Povinná spoluúčast min. **30 %** ve všech programech.
 - Možnost **hradit mzdy** z dotací (dříve preferovány dohody a externí služby).
 - **Rušení a slučování programů:**

- **Zrušeny** samostatné podprogramy: VISK 8/I, VISK 8/II, VISK 9/I a VISK 9/II.
- **VISK 5** (rekatalogizace) je **sloučen** s částí VISK 9.
- **Nové a upravené programy:**
 - Do **VISK 1** se přesouvají projekty s celostátním dopadem, dříve rozptýlené do více programů.
 - **VISK 10** – nový podprogram zaměřený na celoživotní a občanské vzdělávání.
 - **VISK 2** – rozšíření na veškeré vzdělávání pracovníků knihoven, nejen IT.
 - **VISK 3** – nově limit 1 žádost v každé prioritě na žadatele.
- **Program Knihovna 21. století (K21):**
 - Přejít na dotační portál, nová struktura rozpočtu.
 - Minimální spoluúčast 30 %, zvýšení minimální dotace na 20 000 Kč.
 - Větší důraz na **dobrovolnictví**, komunitní činnost, inkluzi (mládež, rodiny, senioři, osoby s postižením, cizinci).
 - Přesun podpory vzdělávání knihovníků do VISK 2.

9) Informace ze Sekce veřejných knihoven SKIP

- Bylo potvrzeno další funkční období **předsedkyně Gabriely Jarkulišové a místopředsedkyně Lenky Pruckové**
- **Akce sekce:** Pokračují tradiční akce – **workshop pro metodiky, Knihovnická dílna, Co venkovské knihovny umějí a mohou**
- **Nové dvouleté komunikační téma knihoven:** Hlavní téma 2026–2027 je „čtenářství“, s důrazem na děti a mladé dospělé (14–20 let), spolupráci se školními knihovnami a pedagogy, inspirativní projekty typu aplikace Focus Friend apod.
- **Knihovnický institut:** Novou ředitelkou je **Mgr. Michaela Mrázová**, do konce roku bude probíhat překryv s dosavadním ředitelem V. Richterm; chystá se **roadshow po jednotlivých krajích**
- **Informace od Lenky Pruckové k soutěži Vesnice roku:**
 - Ve **Vesnici roku** je třeba posílit roli knihoven a aktivně lobbovat, aby z krajských komisí nezmizel **krajský komisař za SKIP, který hodnotí knihovny**.
 - Důraz na připravenost knihoven v krajském i celostátním kole soutěže (stav budovy, fond, znalost RF a PK, financování).
 - Doporučení promítnout tuto problematiku i do **setkání zřizovatelů**.
- Další aktuality: chybí mladí pracovníci a knihovny nedosahují na průměrný plat (analýza M. Šedé), chystají se informace ke kampani **Týden knihoven a Březen – měsíc čtenáře v roce 2026**, budou snad do konce roku

10) Aktuálně z Regionálního výboru SKIP Libereckého kraje

- Do konce roku 2025 by měl SKIP Libereckého kraje zorganizovat tyto plánované akce:

- Studijní cesta do středočeských knihoven, 21. a 22. 11. 2025, více zde <https://www.kvkli.cz/akce/id:99731/studijni-cesta-po-stredoceskykh-knihovnach>
- Setkání knihovníků Libereckého kraje, 25. 11. 2025, více zde <https://www.kvkli.cz/akce/id:99834/setkani-knihovniku-libereckeho-kraje>
- **Z činnosti Klubka – Klubu dětských knihoven Libereckého kraje:**
 - On-line setkání Klubka 27. 5. 2025, host socioterapeut Jan Wagneter, téma Komunikace s teenagery
 - Osobní setkání proběhlo v Doksech 23. 9., téma venkovní aktivity knihoven
 - Volba vedení Klubka, do fce potvrzena dosavadní předsedkyně i tajemnice
 - Plán činnosti koncem listopadu
 - Další setkání plánováno na duben/květen 2026, návrat do SM okresu (oslovíme Lomnici nad Popelkou), téma budeme hledat
 - Aktuální stav členské základny: 32 členů z 21 knihoven z Libereckého kraje
 - Noví členové z MěK Kamenický Šenov

11) Informace z jednotlivých okresů

- **Česká Lípa:**
 - Kamenický Šenov – před otevřením knihovny po rekonstrukci, pomáhaly jsme se stavěním fondu. Do knihovny nastoupila v září nová knihovnice, protože paní Liptáková odešla do důchodu.
 - Skalice, Sloup, Sosnová – provedly jsme aktualizaci, revizi a stavění fondu
 - 7. 10. 2025 se uskuteční setkání knihovníků českolipského okresu
- **Jablonec nad Nisou:**
 - **Obecní knihovna Loužnice:**
 - Během letních prázdnin proběhl cyklus setkání s názvem „Čaje o páté“, který se setkal s velkým zájmem veřejnosti. Do konce roku je plánováno divadelní představení a adventní dílna, které se uskuteční ve velkém sále kulturního domu. V plánu je také **čtenářský kroužek pro děti**, jehož realizace se aktuálně připravuje.
 - **Obecní knihovna Zásada**
 - Knihovna navázala spolupráci s první třídou místní základní školy. Děti nyní navštěvují knihovnu v doprovodu své paní učitelky. Seznamují se s provozem knihovny, učí se, jak si vybírat knihy, a získávají informace o její historii.
 - **Městská knihovna Tanvald**
 - V období od 2. do 25. července 2025 byla knihovna z technických důvodů uzavřena. Během této doby proběhla **výměna oken** v celém objektu (dětské i dospělé oddělení), knihovna byla nově **vymalována a vyčištěny byly podlahy**. V současné době dochází k personální změně, **paní Valentyna Scheibe** odchází do důchodu. Městská knihovna v

Jablonci nad Nisou se s paní Scheibe rozloučila a poděkovala jí za její dlouholetou, kvalitní práci a vstřícný přístup ke čtenářům.

- **Městská knihovna Smržovka**
 - V letošním roce získala knihovna **certifikaci prodeje výrobků se značkou Regionální produkt Jizerské hory**. Certifikát je udělen na období dvou let. Knihovna rovněž obdržela **nový bibliobox**, který darovala firma Charvát, s. r. o. Díky spolupráci s Národním technickým muzeem se podařilo zapůjčit **model rozhledny Černá studnice**, který bude v knihovně vystaven po dobu minimálně tří let. Letos si rozhledna připomíná **120. výročí od svého otevření**.
- **Obecní knihovna Koberovy**
 - Obec Koberovy si nechala zpracovat **architektonickou studii** na rekonstrukci knihovny. Studie se zaměřuje nejen na interiér knihovny, ale také na úpravu venkovních prostor před obecním úřadem a na zahradě mateřské školy. Studie je k nahlédnutí v knihovně i na obecním úřadě. Nachází se ve **fázi připomínkování a příprav**. Pokud nebude v blízké době přistoupeno k realizaci dalších etap, bude alespoň provedeno **zateplení objektu** jako součást této první etapy.
- **Obecní knihovna Maršovice**
 - Každý **poslední čtvrtek v měsíci** se konají pravidelná **posezení pro seniory**. Během září a října probíhá akce „**Prázdninové dobrodružství po Maršovcích**“, která je určena dětem. Ty si chodí **každý čtvrtek do knihovny** ověřit správnost svých odpovědí a vyzvednout odměnu.
- **Liberec:**
 - V 6 knihovnách výměna knihovníka – odchody do důchodu, odchod na MD a návrat z MD
 - 18. 6. 2025 otevřena knihovna v nově zrekonstruovaných prostorách v Oldřichově v Hájích
 - 11. 11. 2025 Setkání knihovníků okresu Liberec
- **Semily:**
 - **Revize a aktualizace:**
 - Bozkov (březen revize), proběhla rozsáhlá aktualizace v únoru; Benešov u Semil (aktualizaci provádí knihovnice sama, v knihovně probíhá rekonstrukce); aktualizace, revize a katalogizace fondu při zavedení AKS Tritius v knihovnách, které požádaly o finanční podporu z VISK3 (obecní knihovny Stružinec - červen, Martinice v Krkonoších - září a Roztoky u Jilemnice - červen); knihovna Rakousy – obnova fondu z darů v březnu, revize a aktualizace v Loukově v květnu, v květnu proběhla revize fondu pověřené knihovny v Semilech

- **Nové knihovnice** ve Stružinci, kde došlo i k proměně prostoru – barevná výmalba, dětský koutek; Nová Ves nad Popelkou – čerstvá změna, budeme školit, zaveden AKS Tritius.
- **Nové knihovny** – **Turnov** (1.9.2026) a **Jilemnice** (nejspíš také podzim 2026)
- Po rekonstrukci je knihovna **Horka u Staré Paky, Všeň** (knihovnice projevila zájem o AKS, budeme jednat, zda požádat o dotaci)
- Obecní knihovna **Mříčná** – obnova dětského fondu za 20 tisíc, akvizice přes MěK Semily (včetně výběru titulů)
- **Soutěže a ocenění:**
 - **Vesnice roku LK** – přihlášená obec Bozkov; námi aktualizovaná a zrevidovaná knihovna, předána prezentace Míši Staňkové „Jak připravit knihovnu...“. Do soutěže **Knihovna roku** nebyla doporučena.
 - **Knihovna roku** – nominace Obecní knihovna v Chuchelně

12) Různé

- **Aktuální stav žádosti v rámci programu OP JAK:**
 - Cíl výzvy: podpora občanského vzdělávání, mediální gramotnosti, boje s dezinformacemi a udržitelného rozvoje
 - Financování: 5–15 mil. Kč na projekt, celkem vyčleněno 400 mil. Kč
 - Krajská knihovna podala žádost ve spolupráci s Agora CE
 - Výsledky by měly být známy začátkem roku 2026
- **Nový termín motivačního semináře pro zřizovatele knihoven v Libereckém kraji:**
 - Z technických důvodů musel být posunut původní termín 22. října 2025, nově je akce plánovaná na 24. 2. 2026 na Krajském úřadě
 - Program zůstává původně plánovaný:
 - Účast Lenka Dostálová z MZK, architektura knihoven
 - Účast Barbora Čížinská z Knihovny města Hradce Králové, projekt Bookstart
 - Účast starostka a knihovnice z Hodkovic n. M., městská knihovna v Hodkovicích je po rekonstrukci, představí ji jako příklad dobré praxe z kraje
 - **Pokud byste měli jakékoli další tipy do programu, napište M. Staňkové**
- **Seminář Regionální funkce knihoven – pozvánka:**
 - Seminář Regionální funkce proběhne ve dnech 6. a 7. 11. 2025 v Pardubicích, přihlašování je otevřeno
 - Konference se zaměří na nové trendy a roli knihoven, celostátní projekty a čtenářství, možnosti financování a dotací, automatizované knihovní systémy a rozvoj digitálních služeb
 - Více informací a přihláška je zde <https://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/celostatni-seminare-regionalni-funkce-knihoven>

- Dotaz na krajskou knihovnu – možnost zasílání MVS poštou do pověřených knihoven v letních měsících, kdy neprobíhají jízdy služebním autem po okresech; **D. Petrydesová slíbila zjistit finanční možnosti**
- Diskuze ohledně sjednocení názvu výměnných fondů – doporučeno držet se označení **výměnný fond** (podle Metodického pokynu MK k zajištění výkonu RF knihoven), aby bylo značení V Libereckém kraji jednotné, což usnadní orientaci knihovníkům, návštěvníkům i zřizovatelům knihoven. Při používání více typů názvů může docházet k nejasnostem.

Zapsala: M. Staňková 30. 9. 2025

Přílohy:

1. Vzor Záznamu o metodické návštěvě v obsluhované knihovně
2. Letáčky k MVS a MMVS pro základní knihovny v Libereckém kraji
3. Smlouva o poskytování knihovnických služeb – vzor pro Liberecký kraj